

CENTRALIZACYA

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO.

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

OBYWATELE !

Zdajemy Wam raport z drugiego wotowania ; liczba wotujących była nieco znaczniejsza , termina niemal powszechnie zachowane ; wotowanie to jednak w ostatecznym wypadku przyniosło nam tylko jednego członka.

Według załączonej Tabeli , Wojciech Darasz otrzymał za sobą wotów 448.

Porównyując tę ilość z ustanowionym poprzednio kompletem , którego nie zmieniają nowo przyjęci i wracający do czynności , z powodu odpowiedniej liczby wykreślonych i zmarłych , okazuje się : iż członek dotychczasowego składu , Wojciech Darasz , na członka przyszłej Centralizacyi , bezwarunkową większością Towarzystwa powołany został.

Mamy więc dotąd trzech wybranych , dwóch do wybrania jeszcze zostaje.

Powołując Towarzystwo do dokompletowania dwoma brakującymi członkami przyszłego składu Centralizacyi , i wyznaczając do dalszych wyborów nowy termin na dzień 11 Listopada , mamy nadzieję , iż te wybory już ostatniemi będą. Przedstawienie wszystkich zapewne wiadomych i znanych kandydatów , wyczerpana tak nad rzeczą , jak nad osobami dyskusya , znacznie wreszcie skupione już wota przy teraźniejszym wotowaniu , nie pozwalają nam wnosić inaczéj. Przychodzą także w pomoc ostatecznemu porozumieniu w téj mozolnej czynności , dwa oświadczenia członków , między dotychczasowymi kandydatami dość wysoko stojących. Oświadczenia te , które były nam pobudką , iż wota nasze na inne przeniesiemy osoby , umieszczamy poniżej , aby i dla ogółu wyborców zostały właściwém ostrzeżeniem.

Metz d. 19 Października 1838 r.

DO CENTRALIZACYI.

OBYWATELE !

W tabeli obejmującej wypadek ostatniego wotowania na członków Centralizacyi postrzegłem , iż trzydziestu dwóch obywateli , zaszczyciło mnie głosami swoimi. Lubo tak szczupła liczba kresek nie dawała bynajmniej podobieństwa większości , a przeto mógłbym być zamilczeć moje wypowiedzenie się od obowiązków , sądziłem jednak iż stracone 32 głosy mogłyby narazić Two na opóźnienie w tak ważnej czynności , a przeciwnie przeniesione na inną godniejszą zaufania osobę wybory te przyspieszą. Te pobudki skłoniły mnie do upraszania was Oby-

watele, abyście w najbliższym okólniku zamieścić chcieli te moje słów kilka. Obowiązki bardzo ważne, nie pozwalające mi żadną miarą oddalenia się z miejsca dzisiejszego pobytu, byłyby dla mnie pobudką do wymówienia się, gdybym w tej chwili do jakiegokolwiek czynności w Twie był powołanym. Równie ważną pobudką byłaby nieufność wsiach własnych i przekonanie iż bardzo wielu członków próczdobrych chęci, które sameby tylko za mną mówić winny, przyniosłoby oraz wyższe zdolności do sprawowania trudnych obowiązków w Centralizacyi i z większą dla Twa korzyścią odpowiedziałoby zaufaniu jego większości.

Przyjmijcie braterskie pozdrowienie moje.

(podpisano) M. T. DEMBINSKI

Paryż d. 22 Października 1838 r.

DO CENTRALYZACYI.

OBYWATELE !

We zwróconej lub zwracającej się na mnie uwadze Towarzystwa upatruję prawdziwy dla siebie zaszczyt, a nawet z wielu mnie tylko dotyczących względów rzetelną chlubę; pragnę jednak najusilniej zachować prywatny tylko udział w pracach Towarzystwa; oświadczam uroczyście, iż postanowienie to ciążyłoby mi wielce na sercu, gdyby mu nie towarzyszyło zaspokajające wewnętrzne głośnie wołanie, że kierunek sprawy demokratycznej żadnego przez to nie poniesie uszczerbku. Z tak sumiennym tylko przekonaniem wolno jest i potrzebę ukończenia rozpoczętych prac naukowych, to jest interes osobisty, policzyć do ważnych powodów usuwania się od obowiązków publicznych; mnie mam nawet że jak społeczeństwu tak i Towarzystwu politycznemu wiele na tém zależy ażeby indywidualne one składający przedewszystkiem zapewniły sobie byt materyalny; bo z tak tylko zaspokojonemi najniezbędniejszymi potrzebami fizycznymi można poświęcić niepodległe i korzystnie resztę sił swoich i środków dla interesu i dobra ogólnego.

Nie miejcie mi przeto za złe i tego powodu, tém bardziej: że pomnażające się z każdym rokiem trudności dla cudzoziemców w tutejszym fakultecie i dogorywająca przychylność dawniejszych rozporządzeń ministerium oświecenia, które uwalniają nas jeszcze od opłat wpisowych i t. p. wynoszących razem 1100 franków, zagnęły mnie do korzystania w porę z tych może już ostatnich oznak sympatyj rządowej dla Polaków. Oto jest oświadczenie moje nateraz niezmiennie; przyjmijcie je z pobłażaniem o które was uprzejmie proszę, i podajcie one do wiadomości tym wszystkim, którzyby w wotowaniu ostatecznem, przychylność Waszą i zaufanie mnie okazane, nadaremnie naśladować chcieli.

Pozdrowienie i braterstwo

(podpisano) Edmund Korabiewicz.

Z powodu zbywającego miejsca, załatwiamy następujące przedmioty:

Wniosek Członka z Issoire.

Członek z Issoire Petinetty, już dawniej zrobił był wniosek, aby §. 86 Organizacyi Wewnętrznej, pozwalający wykreślonym powrotu do Towarzystwa, był ścięśniony następującym wyjątkiem:

Że wykreśleni w myśl §. 84 lub 90, z tej powolności prawa korzystać nie mogą, i chociażby ich późniejsze postępowanie najlepiej za nimi mówiło, powtórnie do Towarzystwa przyjętymi nie będą.

Powodem do tego wniosku była z jednej strony obawa; aby nieprzyjaźni Towarzystwu, przeciwni jego zasadom, lub czyhający na zniszczenie związku, raz dostrzeżeni i wykluczeni z szeregów naszych, pod udaną pokorą i poprawą, napowrót między nas nie wrócili; z drugiej zaś strony projektujący miał na celu, przez położenie w ustawach

wyraźnego wzbronienia wyrzucić zbawienny postrach na tych, którzyby się jeszcze, z podobnemi sekcjami Panteonu zamiarami w Towarzystwie znaleźli, lub wejść do niego przedsięwzięli.

Pocztując ten wniosek za pochodzący jedynie z chwalebnej troskliwości członka o dobro i całość Towarzystwa, robiliśmy mu przełożenie: że obawa jego względem powrotu rzeczywistych nieprzyjaciół jest zbyt uczynną i powinna być uspokojona temi ostrożnościami, jakimi prawo każdy powrót otacza. Pomiędzy innemi warunkami, ten jest najważniejszy, iż o powtórnem przyjęciu raz wykreślonego, całe Towarzystwo stanowi; jeżeli przeto znalazłby się taki, o którym wniosek mówi, Towarzystwo objaśniane świadectwem sekcji podającej lub opinią Centralizacji, udanej, za prawdziwą chęć i poprawę nie przyjmie, za podobnym członkiem wotów swych nie da. Lecz pomiędzy wykreślonymi na mocy §. 84 lub 90, również, jak pomiędzy wykreślonymi z innych powodów, znaleźć się mogą i tacy, którzy na przyjęcie zastąpić będą. Towarzystwo wierząc w poprawę i upamiętanie, gruntując tę wiarę swoją na przekonaniu o świętości sprawy jaką popiera, nie może nikomu zamykać drogi do powrotu, i przez postanowienie ogólne, usuwać się od rozpoznania i wyrzeczenia względem każdego szczegółowego wypadku. Z powodu zaś drugiego przeznaczenia jakie wnioskowski jest nadane, zwracaliśmy uwagę projektującego na tę okoliczność, iż jeżeli się znajdują pomiędzy nami ludzie (o czém wątpić należy), na zgubę Towarzystwa czyhający lub zasadom jego nieprzychylni, lepiej jest aby się prędzej odkryli, a niżeli zaczajeni siedząc, na sposobniejszą oczekiwali porę. Wejść zamierzających ze złą myślą, proponowane prawo nie wstrzyma. Kara także wykreślenia bezpowrotnego, dla nieprzyjaciół Towarzystwa jest żadną.

Ponieważ jednak, mimo przełożeń w tej treści uczynionych, podający żądał przedstawienia wniosku swego do Towarzystwa, wniosek przeto takowy, wraz z powodami przeciwko niemu mówiącym, pod ogólną uwagę przedstawiamy.

Sekcja Montpellier pod dniem 12 Sierpnia r. b. zażądała: abyśmy poddali pod głosowanie, dla wyraźnego zatwierdzenia przez T^{wo}, wniosek sekcji Metz umieszczony w okólnikach zesłanej Centralizacji, pod N^{rem} 1861 na str. 419 to jest:

Iż każdy wniosek, projekt do prawa, oraz uwagi nad projektami przedstawionemi do dyskusji ogółu, powinny być przesyłane do Centralizacji, z wymienieniem nazwiska członka który je wypracował, a to iżby przy podaniu do wiadomości Towarzystwa wniosków lub uwag, nazwisko zarazem podającego zamieszczane było.

Zesła Centralizacja nie widząc potrzeby przedstawiania tego proje-

ktu naprzód pod dyskusją i uwagi, a następnie pod wotowanie, projektowała zatwierdzenie go przez ogólne oświadczenie się T^{wa}. Wniosek ten zatem, przeciw któremu żadna opozycja w T^{wie} nie zaszła, już tém samém przyjętym i w prawo zamienionym został. Dotychczas nawet ile razy sekcye przysyłając dyskusye, lub pisma pojedynczych członków, przytaczały nazwiska czyniących nad wnioskami uwagi, lub nowe przed stawiających projekta, wniosek sekcji Metz był przez nas ściśle zachowywany. Niedokładne więc jedynie raporta sekcji przeszkadzały całkowitemu wprowadzeniu postanowienia tego w wykonanie; chcąc temu na przyszłość zapobiedz, wzywamy wszystkie sekcye, aby w tym względzie do woli T^{wa} stosować się chciały, i poleciły sekretarzom swoim wyszczególniać imiennie tych wszystkich którzy, bądź nowe projekta do T^{wa}, bądź uwagi głównej myśli projektu, lub ważniejszych onego zmian dotyczące, przedstawiać będą.

Ogłoszona przy okólniku 10 lista członków T^{wa}, a mianowicie niewiadomych z pobytu, może jeszcze mieć niejakie niedokładności; wzywamy więc sekcye i pojedynczych członków aby pospieszili uwagi nadać. Na całkowitem oczyszczeniu listy, wiele T^{wa} zależy. Ze wskazanych dotychczas uchybień, zamieszczamy sprostowania następujące:

Pod liczbą 658 zamiast Stobiecki Julian powinno być Stobiecki Lucyan; pomijając niewiadomymi, z pobytu niewłaściwie zamieszczeni zostali: nieczłonkowie T^{wa} Giedgowd Leopold i Wesołowski Wilhelm, jakoteż: Karwowski Adam i Rabczewski Jan, zmarli, pierwszy w Rouen, drugi w Dax.

PRZYJĘCI.

1843. Dyzmanowicz Andrzej, 8/10, Agen.

WYKREŚLENI.

Józefowicz Kazim: 3/9, Poit:

Rogojski Józef, 6/10, Poitiers.

Stefanowicz Kazim: 9/9, Rouen.

Górzyński Leon, 7/10, Paryż.

Z zamieszczonych pomiędzy niewiadomymi [z pobytu.

1. *Zgłosili się:* — Dworzyński Aloizy Napoleon, z Bordeaux. — Józef Łęcki, w Montpellier. — Sieczkowski Jan, w Laon. — Sokołowski Franciszek, w Miremont (Lot et Garonne).

2. *Wykreśleni.* Tkaczyński Gracyan, 4/10 przez sekcją Montpellier. — Grefeuil Hipolit, 23/9 przez sekcją Avignon.

ZMARLI.

Dzięgielewski Jan 8/10, w Poitiers. — Niski Szymon, w Tonnerre (Yonne) — Awejde Ernest, 30/9 w Londynie.

SEKCYE PRZYBYŁE. — Agen.

Po upłynionym terminie, otrzymaliśmy wota z Besançon, Grenoble, Draguignan i Nîmes, które już do wykazu wejść nie mogły. Z téj okoliczności przypominamy raz jeszcze wszystkim sekcjom i członkom, aby ekspedycje z wotami, w terminie przez prawo oznaczonym, wysyłały.

POZDROWIENIE I BRATERSTWO.

Poitiers, dnia 23 Października, 1838 roku.

Sekretarz

W. Darasz.

Prezydujący z kolei

W. Breański.

[illegible]

